

نشریه علمی فقه، حقوق و علوم جزا

مقاله پژوهشی، سال هفتم، شماره ۲۳، بهار ۱۴۰۱، صفحات ۸۴ تا ۱۰۵

تاریخ دریافت: ۱۴۰۰/۱۲/۰۶ - تاریخ پذیرش: ۱۴۰۱/۰۲/۱۹

گنجاندن شروط مقابله با فساد در موافقتنامه‌های سرمایه‌گذاری بین‌المللی و پیامدهای احتمالی آن

| امیرحسین زال نژاد* | پژوهشگر کارشناسی ارشد حقوق تجارت بین‌الملل، گروه حقوق تجارت

بین‌الملل، دانشکده حقوق، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.

| گلشید رضانی | پژوهشگر کارشناسی ارشد حقوق تجارت بین‌الملل، گروه حقوق تجارت بین‌الملل،

دانشکده حقوق، دانشگاه شهید بهشتی، تهران، ایران.

چکیده

بررسی‌های اخیر، گرایش به درج شروط قراردادی مقابله با فساد در قراردادهای سرمایه‌گذاری و تجاری بین‌المللی را نشان داده است. برخی از معاهدات، مانند پیمان تجاری اقیانوس آرام (معاهده شراکت ترنس‌پسفیک یا TPP)، حاوی تعهدات ماهوی و رویه‌ای از قبیل جرم‌انگاری فساد، ارتقای صداقت در بین مقامات دولتی و افزایش آگاهی عمومی در مورد خطر فساد در سرمایه‌گذاری می‌باشد. سایر دولت‌ها مانند ژاپن ترجیح می‌دهند مقررات نسبتاً کلی و انتزاعی را در معاهدات سرمایه‌گذاری دوجانبه خود درج کنند و بیان شده «طرفین موافقت می‌کنند که برای پیشگیری و مقابله با فساد تلاش کنند» و این تعهد بدون اشاره به قید خاصی مطرح شده است. این مقاله سعی دارد با بررسی عوامل محرکه و اهداف اصلی مقررات مقابله با فساد، نگاه دقیق‌تری به آن داشته باشد لذا گنجاندن مفاد قراردادی مقابله با فساد در معاهدات سرمایه‌گذاری دارای نتایجی چون ارائه ابزارهای عملی به دیوان‌های داوری سرمایه‌گذاری در رسیدگی به مدعی فساد، افزایش توسعه پایدار سیاست سرمایه‌گذاری بین‌المللی، ایجاد تعادل متقارن منافع سرمایه‌گذاران و دولت‌های میزبان و جذب جریان‌های سرمایه‌گذاری خارجی می‌باشد.

واژگان کلیدی: حقوق سرمایه‌گذاری بین‌المللی، توسعه پایدار، مقررات مقابله با فساد، داوری سرمایه‌گذاری.

* نویسنده مسئول: Amirhosseinjalnehad676@gmail.com

مقدمه

یکی از چالش‌های فعالیت‌های سرمایه‌گذاری بین‌المللی فساد و رشوه است که آثار مخرب، طولانی مدت و عمیقی بر سرمایه‌گذاری و تجارت آزاد می‌گذارد. آمارها نشان‌دهنده این است که طرح پرونده‌هایی با موضوع فساد و رشوه در داوری سرمایه‌گذاری رو به افزایش است. (Littop Enterprises Ltd. v. Ukr., Case No. V 2015/092 کنفرانس سازمان ملل در خصوص تجارت و توسعه^۲، موافقت‌نامه‌های سرمایه‌گذاری بین‌المللی و موافقت‌نامه‌های اتحادیه آزاد گمرکی^۳ نیز نشان از ترویج درج شروط مقابله با فساد در معاهدات دوجانبه سرمایه‌گذاری دارند. (Mapping of IIA Content, 2022) اگرچه موضوعات پیرامون رشوه و فساد در مقالات علمی به طور گسترده مورد بررسی قرار گرفته است؛ (Lucinda A. Low, 2019, 343) و (Yarik و Kryvoi, 2018, 67) اما مطالعات اندکی در خصوص افزایش درج شروط مقابله با فساد، به خصوص ترسیم یک چارچوب حقوقی در خصوص این شروط صورت گرفته است که این پژوهش درصدد این است که به این موضوع بپردازد. (Yueming Yan, 2020, 64) و (Kathryn Gordon, 2008) معمولاً در حوزه سرمایه‌گذاری، سیاست‌گذاران، بیشتر به مسائل اقتصادی می‌پرداختند و به ندرت به سایر مسائل همچون نیروی کار، محیط زیست، سلامت عمومی و مقررات مقابله با فساد در انعقاد معاهدات سرمایه‌گذاری دو جانبه و یا در فرایند مذاکرات توجه می‌کردند. با توجه به چالش‌های سرمایه‌گذاری شرکت‌های خارجی مانند اثر نامطلوب بر محیط زیست یا نادیده گرفتن ارزش‌های اجتماعی، دولت‌ها اقدام به قانون‌گذاری جهت حفاظت از منافع عمومی نمودند که در نتیجه منجر به نقض معاهدات سرمایه‌گذاری می‌شد، لذا نیاز به اصلاح نظام معاهدات دوجانبه سرمایه‌گذاری و درج شروط مقابله با فساد به ویژه با در نظر گرفتن آثار جبران‌ناپذیری که فساد می‌تواند بر معاهدات بین‌المللی سرمایه‌گذاری و فعالیت‌های تجاری داشته باشد مانند تضعیف یکپارچگی بخش‌های دولتی و خصوصی بیشتر مورد توجه قرار گرفته است. (SURYA P. SUBEDI, 2016) درج شروط مقابله با فساد را می‌توان در سطوح مختلف در معاهدات منعقد شده توسط اتحادیه اروپا، ایالات متحده آمریکا، کانادا، برزیل و ژاپن مشاهده کرد. همچنین یک طرح جامع مقابله با فساد در یک فصل از موافقتنامه مشارکت ترانس پاسیفیک^۴ گنجانده شده است. این فصل شامل تعهدات ماهوی و رویه‌ای از قبیل جرم‌انگاری فساد، ارتقای صداقت در بین مقامات دولتی و افزایش آگاهی عمومی از خطر فساد است. (Consolidated TPP Text – Chapter 26) مثال قابل توجه دیگر BIT های ژاپنی است که در آن دولت‌های عضو به سادگی توافق می‌کنند که باید اقداماتی را به صورت کلی برای جلوگیری و مقابله با فساد انجام دهند. (Agreement Between the Kingdom of Morocco and Japan, 2022) این

² UNCTAD: United Nations Conference on Trade and Development

³ FTA: free trade agreement

⁴ CPTPP: Comprehensive and Progressive Agreement for Trans-Pacific Partnership

مقاله درصدد است تا به بررسی عواملی که منجر به شکل‌گیری قواعد و مقررات مقابله با فساد در معاهدات سرمایه‌گذاری بین‌المللی شده است بپردازد.

به‌کارگیری ابزارهای کاربردی در داوری سرمایه‌گذاری

بدون تردید، معاهدات سرمایه‌گذاری، یکی از منابع اصلی داوران جهت استناد در رسیدگی به اختلافات سرمایه‌گذاری است. دیوان داوری صلاحیت تصمیم‌گیری در خصوص اعمال یا عدم‌اعمال شروط معاهدات دوجانبه را ندارند؛ برای مثال، پاراگراف ۱ ماده ۴۲ موافقت‌نامه داوری سرمایه‌گذاری بین‌المللی (اکسید)، دیوان داوری را ملزم نموده است که بر مبنای قواعد و توافقاتی که بین طرفین صورت گرفته است به اختلافات طرفین رسیدگی نماید. (ICSID Convention) در پرونده دیگری که به موضوع فساد در داوری سرمایه‌گذاری پرداخته است بیان شده که هیچ یک از اعضای هیات داوری به شرط مقابله فساد استناد ننموده‌اند، به این دلیل که معاهده سرمایه‌گذاری موجود بین طرفین، شرط مشخصی تحت عنوان مقابله با فساد ندارد. (Yueming Yan, 2019, p231) در بسیاری از معاهدات دوجانبه سرمایه‌گذاری نسل قدیم مقرراتی در خصوص فساد وجود ندارد و این خلا باعث می‌شود تا چارچوب حقوقی قابل‌استنادی در اختیار دیوان داوری سرمایه‌گذاری نباشد تا به استناد آن بتواند فساد را در قراردادهای سرمایه‌گذاری خارجی احراز کند همچنین این خلا تاثیر نامطلوبی بر کشورها جهت اعمال مقرراتی در خصوص فساد در معاهدات دوجانبه آتی خواهد داشت که هدف آن فراهم کردن راهنمایی‌های لازم در خصوص چگونگی پرداختن به ادعاهای احتمالی وجود فساد در معاهدات است. (Yueming Yan, 2019, p231)

دیدگاهی متفاوت

عده‌ای از صاحب‌نظران معتقدند نیازی به وجود مقررات مقابله با فساد نمی‌باشد زیرا درج شروط مقابله با فساد در معاهدات چیزی بیشتر از ابزارهای بین‌المللی موجود در خصوص فساد مثل کنواسیون ملل متحد در خصوص مقابله با فساد^۵ و کنواسیون سازمان همکاری‌های اقتصادی و توسعه در خصوص مقابله با فساد درباره مقامات عمومی خارجی در معاملات تجاری بین‌المللی اضافه نمی‌کند. این عده معتقدند که مقررات و معاهدات منطقه‌ای و بین‌المللی در موضوع فساد، هنجارهای الزام‌آوری را در کشورهای مختلف ایجاد نموده‌اند و همانگونه که این موضوع در مقررات کنواسیون وین در حقوق معاهدات بیان شده است، داورها میتوانند به این ابزارها در صورت فقدان شروط مقابله با فساد در معاهدات سرمایه‌گذاری استناد نمایند. (Brower & Ahmad, p480-481)

با توجه به جمله دوم ماده ۴۲ (۱) موافقت‌نامه داوری سرمایه‌گذاری بین‌المللی (ایکسید): دیوان داوری می‌تواند قانون دولت متعاقد طرف اختلاف را (که شامل قواعد حل تعارض نیز می‌باشد)

⁵ UNCAC: The United Nations Convention against Corruption

همچون قواعد قابل اعمال حقوق بین‌الملل اعمال نماید.^۶ گرچه در عمل، عبارت "قواعد حقوق بین‌الملل" به تنهایی در خصوص ادعای دریافت رشوه قابل اعمال نمی‌باشد با این حال، اتکا به «قواعد حقوق بین‌الملل که ممکن است قابل اجرا باشد» به تنهایی در رسیدگی به دعاوی رایج فساد، عملاً غیرقابل استناد است. مقررات متعددی در مورد مقابله با فساد وجود دارد که توسط کشورهای مختلف وضع شده است. ارجاع گسترده به این هنجارهای حقوقی ممکن است به دلیل عملکرد محدود در ارائه به داوران سرمایه‌گذاری و همچنین تفاوت‌های ذاتی بین این هنجارهای حقوقی، همچنان مورد انتقاد قرار گیرد.

محدودیت‌های کنواسیون‌های بین‌المللی مقابله با فساد

به دلیل فقدان مقرره‌ی خاصی در موضوع فساد در معاهدات دوجانبه بین‌المللی، بسیاری از دیوان‌های داوری بین‌المللی در داوری سرمایه‌گذاری به معاهدات منطقه‌ای و بین‌المللی در خصوص فساد استناد می‌کنند اما نتیجه مطلوب نیست. این عدم مطلوبیت از طیف گسترده‌ای از تعارضات ناشی می‌شود مانند: عدم تعریف رفتار فساد، استاندارد مبهم شیوه‌ی اثبات قابل اجرا در مورد فساد و مسئولیت‌های نامتقارن برای دو طرف فساد. (Yan, 2019, 230) و (Albert Jan van den Berg ed., 2015) مواد ۱۵ و ۱۶ کنواسیون سازمان ملل در خصوص مقابله با فساد به این دلیل که نقش کلیدی را در راهنمایی دیوان داوری جهت تعریف فساد و تعیین رفتارهای قابل توجه و حساس که در خصوص فساد ایفا می‌کند اهمیت ویژه‌ای دارد. سایر چالش‌های قدیمی که دیوان‌های داوری در داوری سرمایه‌گذاری با آن مواجه‌اند به صورت ضمنی در معاهدات مقابله با فساد بین‌المللی بیان شده است. (Baizeau & Hayes, 2017, 258)

بیشتر مقرراتی که در معاهدات مقابله با فساد منطقه‌ای یا بین‌المللی وجود دارد بیشتر در صدق این است که از طریق نهادهای داخلی یا رویه قضایی قدرت الزام آوری پیدا کنند. هدف اولیه از به کارگیری این ابزارها این است که به صورت گسترده با ایجاد مقررات ماهوی جلوی فساد را بگیرد. (L. Yves Fortier, 2015, 367) برخی از این معاهدات ممکن است صراحتاً الزاماتی را در خصوص دولت‌های متعاقد جهت تحمیل محدودیت‌هایی بر مقامات عمومی درگیر فساد می‌شوند اعمال کنند، در حالیکه برخی اینگونه نیستند. اخیراً در معاهدات بین‌المللی در خصوص فساد، برخلاف اصول راهنما در داوری سرمایه‌گذاری، این موضوع به قانونگذار داخلی ارجاع شده است و فرض بر این است که الزامات و ضمانت اجراها توسط مقامات داخلی اعمال می‌گردد. (Kendra & Matt Coleman, 2018)

⁶ Article 42 (1) of the ICSID Convention provides: The Tribunal shall decide a dispute in accordance with such rules of law as may be agreed by the parties. In the absence of such agreement, the Tribunal shall apply the law of the Contracting State party to the dispute (including its rules on the conflict of laws) and such rules of international law as may be applicable

تفاوت ذاتی میان قوانین دولت‌های متعهد طرف اختلاف و قواعد قابل اعمال حقوق بین‌الملل وجود دارد. همچنین بین یک هنجار بین‌المللی مقابله با فساد با هنجار دیگر نیز تفاوت‌های قابل ملاحظه‌ای وجود دارد. یک دولت ممکن است دو معاهده مقابله با فساد یا بیشتر را امضا یا تصویب کند که تفاوت و یا حتی تناقض‌هایی در خصوص قلمرو فساد دارند. کنواسیون سازمان ملل در خصوص مقابله با فساد صراحتاً قواعدی را خصوص طرفی که تقاضای دریافت رشوه می‌نماید بیان می‌کند؛ اما ضمانت اجرایی در خصوص درخواست رشوه و پذیرش آن بیان نشده است. نهایتاً؛ دیوان‌های داوری موقت^۷ به طور همزمان و پیوسته به تعداد زیادی از هنجارهای بین‌المللی و منطقه‌ای در مورد مبارزه با فساد که توسط سازمان ملل متحد، OECD، شورای اروپا، سازمان کشورهای آمریکایی و اتحادیه آفریقا تدوین شده‌اند، اشاره کرده‌اند علاوه بر این دیوان‌های داوری در فرآیند حقیقت‌یابی به استانداردهای شواهد مختلفی برای اثبات فساد و نیز انواع متمایز شواهد استناد کرده‌اند.

به طور مثال: دیوان‌ها دارای اختیارات متمایزی در مورد استناد اثبات و ادله در اثبات فساد هستند. برخی از دیوان‌ها مانند: *Metal Tech v. Uzbekistan and in Vladislav Kim v. Uzbekistan* استفاده از شواهد اتفاقی را به رسمیت شناخته‌اند. «شواهد غیرقابل انکار» توسط مرجع دیگری مورد استفاده بود مانند *African Holding v. Democratic Republic of the Congo* برخی بر استناد بالاتر اثبات با توجه به جدی بودن اتهامات فساد اصرار داشتند در پرونده *Karkey v. Pakistan and in Lao Holdings v. Laos*، در حالی که برخی دیگر با این نکته مخالف بودند و در نهایت از استانداردهای نسبتاً پایین‌تری استفاده کردند مانند *Unión Fesona Gas v. Egypt and in Getma International and others v. Guinea (2)* شناسایی یک استاندارد یکپارچه مشروع و قابل اجرا به طور گسترده در دیوان داوری دشوار است و مراجعه به هنجارهای بین‌المللی مقابله با فساد این مشکل را برطرف نمی‌کند. بنابراین تکیه کردن بر معاهدات بین‌المللی در خصوص فساد به تنهایی کافی نمی‌باشد. تفاوت‌های غیرقابل انکار بین هنجارهای بین‌المللی در خصوص فساد وجود دارد که نه تنها مانع از عملکرد مناسب نظام داوری در مواجهه با فساد در سرمایه‌گذاری بین‌المللی بلکه نظام داوری را از اقدام مناسب در مواجهه با فساد در سرمایه‌گذاری بین‌المللی باز می‌دارد و داوری سرمایه‌گذاری را با بحران قاطعی به دلیل تناقض در تصمیماتش مواجه می‌کند. بنابراین استانداردهای در خصوص این موضوع که با ایجاد یک معاهده در خصوص فساد در معاهدات سرمایه‌گذاری بین‌المللی که می‌تواند قواعد ماهوی و ابزارهایی کارآمد را برای داوران در حوزه سرمایه‌گذاری بین‌المللی فراهم کند، نقش کلیدی را در کاهش معضلات مطرح شده ایفا می‌نماید.

⁷ ad hoc

ارتقا توسعه پایدار در سیاست های سرمایه‌گذاری بین‌المللی

توسعه پایدار یکی از مهم‌ترین موضوعات مورد بحث میان صاحب‌نظران و سازمان‌های غیردولتی است و اکنون به عنوان یکی از ارکان مهم در معاهدات سرمایه‌گذاری بین‌المللی و رویه قضایی محسوب می‌شود. اگرچه معنا و مفهوم این عبارت هنوز به صورت قطعی مشخص نمی‌باشد و بحث های متعددی پیرامون اش صورت گرفته است (Hindelang & Krajewski, 2016)؛ اما مقررات مقابله با فساد هنوز به عنوان یکی از ابزارهای مهم جهت دستیابی به هدف توسعه پایدار در نسل جدید موافقتنامه‌های سرمایه‌گذاری بین‌المللی شناخته می‌شوند که حجم عظیمی از موضوعات مطرح شده در کنفرانس سازمان ملل در خصوص تجارت و توسعه (UNCTAD) را به خود اختصاص داده‌اند.^۸

گاهی مقررات مقابله با فساد را به عنوان بخشی از الزامات توسعه پایدار در نظر می‌گیرند، اما توضیحی در خصوص اینکه چه طور و چگونه مقررات مقابله با فساد نقش کلیدی را در ارتقای توسعه پایدار دارند بیان نمی‌کنند. در حقیقت در جامعه دانشگاهی در خصوص رابطه بین مقررات مقابله با فساد و توسعه پایدار تحلیل بیشتری در مقایسه با رابطه بین توسعه پایدار و مقرراتی که به سایر بخش‌ها همچون محافظت از محیط زیست، حقوق بشر، حقوق کار و سلامت عمومی صورت گرفته است. بررسی ارتباط بین فساد و توسعه پایدار و مشخص کردن راهکارهایی که به وسیله‌ی آن توسعه پایدار با حقوق سرمایه‌گذاری بین‌المللی ارتباط پیدا می‌کند، یک موضوع مهم محسوب می‌شود.

مفهوم توسعه پایدار و فساد

مفهوم توسعه پایدار تا سال ۱۹۸۷ وارد اسناد حقوقی بین‌المللی نشده بود. در این سال برای نخستین بار در کتاب "آینده مشترک ما" از عبارت توسعه پایدار استفاده شد که توسعه پایدار را جز اهداف مهم جامعه جهانی می‌دانست.^۹ پنج سال بعد، در کنفرانس سازمان ملل متحد در خصوص محیط زیست و توسعه، در اعلامیه ریو، بیان شد که تعهد مهم ریشه‌کن کردن فقر و محافظت از محیط زیست، از عناصر اساسی در توسعه پایدار محسوب می‌شوند.^{۱۰} در سال ۲۰۰۲ در اعلامیه ژوهانسبورگ در خصوص توسعه پایدار، چارچوب و قلمرو توسعه پایدار به ارکان گوناگون و مختلف در همه سطوح گسترش داده شد. در این اعلامیه بیان می‌کند: ما یک مسئولیت جمعی در خصوص ارتقا ارکان و عناصر توسعه پایدار داریم. عناصر و ارکان توسعه پایدار به هم وابسته و لازم و ملزوم یکدیگر هستند این ارکان عبارت‌اند از: توسعه اقتصادی، توسعه اجتماعی و محافظت از محیط زیست در سطوح ملی، منطقه و جهانی است. (U.N. Doc.

^۸ (UNCTAD'S REFORM PACKAGE FOR THE INTERNATIONAL INVESTMENT REGIME, 2018)

^۹ (U.N. Secretary-General, Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future, 1987)

^{۱۰} (U.N. Conference on Environment and Development, Rio Declaration on Environment and Development, 1992)

(A/CONF.199/20 در آن زمان، فساد به عنوان یک تهدید جدی برای سطح زندگی مردم شناسایی شد و مقابله با فساد یکی از الویت‌های دولت‌ها قرار گرفت. این اقدام خطیر در خصوص فساد، در هنجارهای منطقه‌ای و بین‌المللی به صورت گسترده مورد پذیرش قرار گرفت. مثل کنوانسیون سازمان ملل در خصوص مقابله با فساد (UNCAC) که بر آثار نامطلوب فساد بر توسعه پایدار تاکید می‌کند. در این کنوانسیون بیان می‌کند: "مشکلات عمده و تهدیدی که فساد بر پایداری و امنیت جامعه دارد اهمیت و ارزش و جایگاه دموکراسی، ارزش‌های اخلاقی و عدالت را خدشه دار می‌کند و توسعه پایدار و حاکمیت قانون را به خطر می‌اندازد. (همان)

در همین زمان سازمان ملل اقدام به اجرایی نمودن برنامه توسعه پایدار نمود که در آن اقدامات مقابله با فساد به عنوان عاملی مهم در ایجاد توسعه پایدار صراحتاً مورد تاکید واقع شد:

- حکومت‌داری مطلوب در هر کشور در سطح جهانی جهت توسعه پایدار ضروری است. در سطح داخلی، سیاست‌های محیط زیستی، اجتماعی و اقتصادی، مسئولیت مقامات در مقابل مردم، حاکمیت قانون و اقدامات مقابله با فساد، برابری جنسیتی و آماده کردن مقدمات جهت سرمایه‌گذاری از ارکان اساسی توسعه پایدار محسوب می‌شوند.^{۱۱}

- مشارکت فعال و سازنده جهت اطمینان از پیگیری مذاکرات کنوانسیون جامع سازمان ملل در خصوص فساد، که شامل بررسی در خصوص بازگرداندن دارایی‌های غیرقانونی و نامشروع به دولت‌های مبدا می‌باشند؛ (همان. ۱۴۰)

- دولت‌ها باید تعهدشان به مذاکره و نهایی کردن کنوانسیون سازمان ملل در خصوص فساد در همه ابعاد که شامل بازگرداندن دارایی‌های غیرقانونی به کشور مبدا و همچنین ارتقا مشارکت گسترده جهت مقابله با پولشویی را هرچه زودتر انجام دهند. (همان. ۱۴۲)

اصول مربوط به حکومت‌داری مطلوب و اهمیت به کارگیری اقدامات موثر برای مقابله با فساد در اعلامیه دهلی‌نو در خصوص اصول بین‌المللی مربوط به توسعه پایدار در سال ۲۰۰۲ مجدداً مورد تاکید قرار گرفت. همچنین در کنفرانس بین‌المللی در خصوص حمایت مالی برای توسعه در ۲۰۰۲ هم مورد پذیرش قرار گرفت. این کنفرانس آثار مخرب رشوه و فساد بر اقتصاد و توسعه پایدار را صراحتاً بیان می‌کند. در این کنفرانس بیان شده است: فساد یک مانع جدی جهت تخصیص موثر منابع می‌باشد که صرف منابع را از اقداماتی که برای ریشه‌کن کردن فقر و اقتصاد و توسعه پایدار ضروری هستند منحرف می‌کند بنابراین مقابله با فساد یک الویت در تمام سطوح محسوب می‌شود.^{۱۲}

¹¹ (Report of the World Summit on Sustainable Development, supra note 33, Plan of Implementation of the World Summit on Sustainable Development)

¹² (U.N., MONTERREY CONSENSUS OF THE INTERNATIONAL CONFERENCE ON FINANCING FOR DEVELOPMENT)

توسعه پایدار و اصلاحات معاهدات سرمایه‌گذاری بین‌المللی

سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI) نقش کلیدی را در ارتقای توسعه پایدار ایفا می‌کند. از سوی دیگر افزایش میزان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI) یکی از ارکان اساسی توسعه پایدار محسوب می‌شود. در راستای جهانی شدن، سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی (FDI) توانایی کشورهای در حال توسعه برای رسیدن به رشد اقتصادی جهت رفاه مردم شان و برآورده کردن نیازهای اولیه شان را ارتقا می‌دهد. بنابراین با توجه به افزایش میزان سرمایه‌گذاری‌های خارجی و مبادلات اقتصادی، حقوق سرمایه‌گذاری بین‌المللی که هم سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی و هم رابطه بین سرمایه‌گذاران خارجی و دولت‌ها را تنظیم می‌کند نقش کلیدی را ایفا می‌کند که از طریق آن توسعه پایدار می‌تواند ارتقا پیدا کند. (Andrew Newcombe, 2007, p357) اگرچه معاهدات سرمایه‌گذاری، عنصر اصلی نظام مدرن حقوق سرمایه‌گذاری خارجی را تشکیل می‌دهند، اما به دلیل عدم کفایت قواعد ارائه شده در موافقتنامه سرمایه‌گذاری بین‌المللی (IIA)، فقدان قدرت چانه زنی در فرآیند تشکیل موافقتنامه سرمایه‌گذاری بین‌المللی (IIA) برای توسعه پایدار کافی به نظر نمی‌رسند. با وجود اینکه توسعه پایدار یکی از اهداف اولیه در مذاکرات ابتدایی در خصوص معاهدات سرمایه‌گذاری نبوده است اما موضوع توسعه پایدار یکی از موضوعاتی است که در موافقتنامه سرمایه‌گذاری بین‌المللی دستخوش تغییرات فراوانی شده است. تعداد بسیار زیادی از پرونده‌های داوری به عدم مطابقت موافقتنامه سرمایه‌گذاری بین‌المللی با توسعه پایدار اشاره می‌کنند. (Methanex Corp. v. U.S., Final Award of the Tribunal on Jurisdiction and Merits Ad hoc Trib. 2005)

اکنون که دولت‌ها قصد دارند که الزامات توسعه پایدار را در فعالیتهای سرمایه‌گذاری بین‌المللی اجرایی کنند، صاحب‌نظران اقتصادی و اجتماعی ضرورت اصلاحات ساختاری موافقتنامه سرمایه‌گذاری بین‌المللی (IIA) را توصیه می‌کنند. این اصلاحات، که در خصوص توسعه پایدار موافقتنامه سرمایه‌گذاری بین‌المللی (IIA) نامیده می‌شوند، تاکید بر سرمایه‌گذاری مسئولیت‌پذیر دارند که دربردارنده مقرراتی در خصوص سه رکن اصلی توسعه پایدار یعنی: اقتصاد، جامعه و محیط زیست می‌باشد اما همزمان مقرراتی نیز در خصوص حمایت از سرمایه‌گذاری را دنبال می‌کند. دستیابی به توسعه پایدار در موافقتنامه سرمایه‌گذاری بین‌المللی می‌تواند از طریق به‌کارگیری روش‌های گوناگونی به دست آید از جمله: بیان کردن در مقدمه معاهده، اضافه کردن شروط معافیت، بیان کردن مقررات ماهوی، درج کردن شرط مسئولیت اجتماعی جمعی، اشاره کردن به سایر معاهدات توسعه پایدار در ابتدای معاهده و گسترش دادن آن به سایر ارکان اجتماعی. مقرراتی که مربوط به حفاظت از محیط زیست، حقوق کارگر و حقوق بشر می‌باشند کانون اصلی توسعه پایدار محسوب می‌شود. (Abdullah Al Faruque, 2010, p539)

توسعه‌ی پایدار و مقررات ضد فساد

با این وجود که، مقررات مقابله با فساد با اولین ردیف از مقررات توسعه پایدار که در معاهدات سرمایه‌گذاری تدوین شده است ارتباطی ندارد حکمرانی خوب و مقابله با فساد از همان ابتدا به صراحت به عنوان یک بعد جدایی ناپذیر از توسعه پایدار در اسناد بین‌المللی فوق‌الذکر تأیید شده است. در حال حاضر، درج شروط مقابله با فساد نه تنها به نفع منافع اقتصادی است، بلکه ارزش‌های اجتماعی را نیز ارتقا می‌دهد، که دو مورد از آن‌ها معمولاً منافع «متضاد» تلقی می‌شوند. (Andrew Newcombe, 2007, 357) با توجه به نیاز به ارتقای اهداف توسعه پایدار، شروط مقابله با فساد را می‌توان به اشکال مختلف، در سطوح مختلف و در ابعاد مختلف تدوین کرد. در سطح داخلی، یک ماده مقابله با فساد می‌تواند دولت‌ها را ملزم کند تا بسته‌ای از مقررات مقابله با فساد را از طریق قوانین ملی وضع کنند، از جمله جرم‌انگاری فساد؛ وضع مجازات‌های مدنی، کیفری و اداری برای اشخاص حقیقی و حقوقی که مرتکب رفتار فساد می‌شوند، حمایت از شاهدان و افشاگران و غیره. (UNCTAD, 2018) در سطح منطقه‌ای، دولت‌ها ممکن است متعهد شوند که در مبارزه با فساد فراملی و فساد مقامات دولتی خارجی به طور مشترک کار کنند. در سطح بین‌المللی، آن‌ها ممکن است استانداردهای مقابله با فساد را با انتقال آن استانداردها و تعهدات به معاهدات سرمایه‌گذاری افزایش دهند علاوه بر این، مقررات مقابله با فساد ممکن است نه تنها دولت‌ها را ملزم کند که برای مبارزه با فساد تلاش کنند، بلکه تعهدات مقابله با فساد را نیز بر سرمایه‌گذاران خارجی نیز تحمیل کنند. با توجه به اینکه مقابله با فساد یک جنبه اساسی از حاکمیت شرکتی است، ملاحظات ضد فساد نیز می‌تواند در قالب بندهای CSR (مسئولیت اجتماعی شرکت) با معرفی استانداردهای خاصی در قوانین داخلی ارائه شود. کشورهای مبدأ نیز ممکن است از طریق مقررات مقابله با فساد به ارتقای CSR (مسئولیت اجتماعی شرکت) کمک کنند. (UNCTAD, 2018)

به طور کلی، مقابله با فساد و حکمرانی خوب یکی از اجزای مهم توسعه پایدار است. درج مفاد مقابله با فساد در معاهدات سرمایه‌گذاری باعث تقویت، تسهیل و ارتقای بعد توسعه پایدار حقوق سرمایه‌گذاری بین‌المللی می‌شود. در واقع، شروط مقابله با فساد به طور فزاینده‌ای در معاهدات سرمایه‌گذاری گنجانده می‌شود، که منجر به اصلاح معاهدات بین‌المللی، تقویت بعد توسعه پایدار سیاست‌های سرمایه‌گذاری و افزایش رشد ورودی و خروجی FDI (سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی) و سایر جریان‌های سرمایه خصوصی می‌شود. (Vid Prislán & et al, 2013, 269)

ایجاد تعادل متقارن منافع بین سرمایه‌گذاران و دولت‌های میزبان

انتظار دیگر از مقررات مقابله با فساد ایجاد تعادل بین منافع سرمایه‌گذاران خارجی از یک سو و کشورهای میزبان از سوی دیگر است. این هدف یکی از جنبه‌های اصلی اصلاحات فعلی IIA (توافق‌نامه سرمایه‌گذاری بین‌المللی) است. این بخش به طور خلاصه بحث خواهد کرد که چگونه این هدف مورد نظر می‌تواند از طریق ملاحظات مقابله با فساد در IIA (توافق‌نامه سرمایه‌گذاری

بین‌المللی) انجام شود. برای این منظور، مقدمه‌ای از دلایلی که چرا تعادل متقارن حقوق و تعهدات BIT (معاهدات سرمایه‌گذاری دوجانبه) برای توسعه پایدار و اصلاح IIA (توافق‌نامه سرمایه‌گذاری بین‌المللی) حیاتی است، به طور خلاصه ارائه خواهد شد.

نیاز به تعادل، اصلاح IIA (توافق‌نامه سرمایه‌گذاری بین‌المللی) و مقابله با فساد

معاهدات سرمایه‌گذاری در ابتدا برای محدود کردن اقدامات نظارتی دولت میزبان در رابطه با سرمایه‌گذاری خارجی منعقد شد، به این منظور، دولت‌های میزبان متعهد هستند حقوقی را به سرمایه‌گذاران خارجی اعطا کنند، از جمله ارائه یک سری رفتارهای مطلوب مانند: رفتار منصفانه و عادلانه (FET)، رفتار ملی، دولت کامله الوداد (MFN) و غیره. (RUDOLF DOLZER & CHRISTOPH SCHREUER, 2012, 147)

بر اساس این بندها، سرمایه‌گذاران خارجی در صورت نقض مقررات سرمایه‌گذاری و حقوق BIT (معاهدات سرمایه‌گذاری دوجانبه) توسط دولت، غرامت یا ... دریافت خواهند نمود. این راه حل‌ها معمولاً توسط دیوان داوری سرمایه‌گذاری یا سایر رویه‌ها و موسسات قضایی یا شبه قضایی پیش بینی می‌شود. (Suzanne A. Spears, 2010, 1037) نتیجتاً محدودیت بزرگی بر استقلال نظارتی کشورهای میزبان اعمال شد و تعهدات کمی به سرمایه‌گذاران تحمیل شد. بعدها، طیف وسیعی از اقدامات ناشی از اختیارات تقنینی دولت‌های میزبان به عنوان انحراف از تعهدات بین‌المللی مندرج در نسل‌های قدیمی‌تر معاهدات سرمایه‌گذاری محکوم شدند، حتی اگر این اقدامات معمولاً به خاطر حفظ محیط زیست، سلامت عمومی، حقوق بشر و دستیابی به سایر اهداف مشروع سیاست عمومی بود.^{۱۳} این سناریو منعکس کننده یک مشکل سیستماتیک رژیم حقوق بین‌الملل سرمایه‌گذاری است: «ناتوانی ساختاری در پرداختن کافی یا مداوم به ریسک‌های سرمایه‌گذاری و ریسک‌های اجتماعی مرتبط با سرمایه‌گذاری خارجی». این واقعیت منجر به دو انگیزه کاملاً متفاوت از سوی دولت‌ها می‌شود: در یک سر طیف، ایجاد ناامیدی تقنینی به دلیل تهدید ISA و از سوی دیگر، تقاضای تعادل متقارن بین حمایت از سرمایه‌گذاری و اختیارات تقنینی دولت در اجرای IIA (توافق‌نامه سرمایه‌گذاری بین‌المللی) است. (Frank J. Garcia et al, 2015, 861) در حالی که آثار ناامیدی تقنینی به عنوان خطری برای توسعه پایدار در نظر گرفته می‌شود (اگرچه در برابر کشورهای در حال توسعه آسیب‌پذیر است)، اصلاح IIA (توافق‌نامه سرمایه‌گذاری بین‌المللی) با هدف دستیابی به تقارن می‌تواند ملاحظات اقتصادی و ارزش‌های زیست‌محیطی و اجتماعی را برآورده کند و به تعادل بهتری بینجامد. با انجام این کار، بحران مشروعیت طولانی مدت و مداوم نیز ممکن است کاهش یابد. (Kyla Tienhaara, 2011, 606) علاوه بر این، برای تطبیق موثر تغییر در رژیم معاهدات سرمایه‌گذاری، چارچوب سیاست سرمایه‌گذاری UNCTAD (کنفرانس تجارت و توسعه سازمان ملل) برای توسعه پایدار (IPFSD)

¹³ Clayton/Bilcon v. Canada, Award of Jurisdiction and Liability (2015) و Bear Creek Mining v. Peru (2017)

چهار اصل را برای هدایت این تحول IIA (توافق نامه سرمایه گذاری بین المللی) پیشنهاد کرده است:

- ۱) ادغام تعهدات ملموس برای ترویج و تسهیل سرمایه گذاری برای توسعه پایدار
- ۲) متعادل سازی تعهدات دولت با تعهدات سرمایه گذار و ترویج سرمایه گذاری مسئولانه
- ۳) تضمین تعادل مناسب بین تعهدات حفاظتی و فضای تقنینی برای توسعه
- ۴) اصلاح سیستم ISDS (حل و فصل اختلاف سرمایه گذار و دولت) (UNCTAD IPFSD (2015)

ایجاد تعادل در منافع متعارض بین سرمایه گذاران و دولت‌ها میزبان ضروری است و بخش بزرگی از کل پروژه اصلاح IIA (توافق نامه سرمایه گذاری بین المللی) مبتنی بر توسعه پایدار را تشکیل می‌دهد. (Graham Mayeda, 2011, 539) مقابله با فساد به عنوان بخشی از تلاش برای دستیابی به چنین تعادلی در نظر گرفته شده است. به عنوان مثال، گزارش سرمایه گذاری جهانی ۲۰۱۹، «برابری» را به عنوان یکی از ویژگی های نسل جدید IIA (توافق نامه سرمایه گذاری بین المللی) شناسایی کرده است. یکی از جلوه‌های این ویژگی در معاهدات، «تعادل بین حمایت از سرمایه گذار و تعهدات سرمایه گذار از طریق تعهد سرمایه گذار برای پرهیز از فساد» است.^{۱۴} گزارش سرمایه گذاری جهانی ۲۰۱۶ همچنین مبارزه با فساد را به عنوان یکی از بخش‌های اساسی بحث در مورد چگونگی دستیابی به تعادل مناسب شناسایی کرده است.^{۱۵}

راه های ممکن برای ایجاد تعادل و مقررات مقابله با فساد

تمایل به تعادل متقارن در معاهدات سرمایه گذاری در واقع توسط دولت‌ها به طرق مختلف ترویج شده است، مانند ارائه اظهارات تفسیری که تفسیر محدودی از سیاست های سرمایه گذاری دارد، درج بندهای استثنایی کلی با هدف معافیت دولت‌ها از مسئولیت در مورد اقدامات مربوط به سایر اهداف سیاست غیرسرمایه گذاری، اتخاذ زبانی جدید در مقدمه که نشان دهنده قصد دولت‌ها از توصیف اهداف سیاست سرمایه گذاری به صورت سازگار با سایر اهداف سیاست اجتماعی و زیست محیطی است. (Suzanne A. Spears, 2010, 1038) این تغییرات را می‌توان از دو منظر طبقه‌بندی کرد: (۱) دیدگاه سرمایه گذار، تحمیل تعهدات به سرمایه گذاران برای ترویج سرمایه گذاری مسئولانه (۲) دیدگاه دولت میزبان، ایجاد فضای نظارتی خاص با دولت‌های میزبان. (Caroline Henckels, 2012, 306)

از نظر تئوری، دو راه هست که از طریق آن دولت‌ها می‌توانند مقررات مقابله با فساد را برای کمک به ارتقای تعادل BIT (معاهدات سرمایه گذاری دوجانبه) تهیه کنند. اول از همه، یک ماده مقابله با فساد می‌تواند در جهت تحمیل تعهدات مقابله با فساد به سرمایه گذاران خارجی باشد. در اوایل سال ۱۹۹۰، سازمان ملل متحد پیشنهاد کرده بود که رفتار شرکت‌های چندملیتی مطابق با اصول خاصی از جمله مقابله با فساد باشد. دیگر آنکه دستورالعمل ۲۰۱۱ OECD برای

¹⁴ UNCTAD, WORLD INVESTMENT REPORT 2019

¹⁵ UNCTAD, WORLD INVESTMENT REPORT 2016

شرکت‌های چند ملیتی، عناصر لازم را برای مقابله با فساد، درخواست و اخاذی، برای ترویج تجارت مسئولانه قرار می‌دهد. (OECD, 2011) منع سرمایه‌گذاران از ارتکاب اعمال فاسد با استناد به این اسناد، گهگاه از سوی دکتترین مطرح شده است. (Zeng, 2009, 503) در عمل، مقرراتی که سرمایه‌گذاری‌های مسئولانه و عاری از فساد را تقویت می‌کنند، بخش نسبتاً بزرگی از کل مقررات مقابله با فساد موجود را تشکیل می‌دهند.

شروط مبتنی بر CSR (مسئولیت اجتماعی شرکت) از طریق بندهای "Crave-out" ارائه می‌شود. (Yan, 2019, 32) در مورد مقررات مقابله با فساد مبتنی بر CSR، دولت‌ها سرمایه‌گذاران خارجی را تشویق می‌کنند تا داوطلبانه از قوانین، اصول و شیوه‌های CSR (مسئولیت اجتماعی شرکت) و درج شروط CSR پیروی کنند. در شرط «Crave-out» در مورد مقابله با فساد، برخی از دولت‌ها تعهدات مستقیم و صریح مقابله با فساد را بر سرمایه‌گذاران تحمیل و بیان می‌کنند که: سرمایه‌گذاران و سرمایه‌گذاری نباید... [انجام اعمال فاسد].

برخی از منظر دولت چنین مقرراتی را پیش‌نویس کرده‌اند و ذکر می‌کنند که دولت‌ها نباید ملزم به حمایت از سرمایه‌گذاری‌های ناشی از فساد باشند. علاوه بر این، مقرراتی وجود دارد که صراحتاً دسترسی سرمایه‌گذاران به حل و فصل اختلافات سرمایه‌گذار-دولت (ISDS) را در صورتی که سرمایه‌گذاری مورد نظر از طریق فساد انجام شده باشد، منع می‌کند. بدیهی است که مقررات مقابله با فساد مبتنی بر CSR نسبت به مفاد «Crave-out» تقاضای کمتری دارد. (Yan, 2020, 151) دوم، حفاظت از اختیارات تقنینی دولت در زمینه مقابله با فساد یکی دیگر از راه‌های موجود برای دولت‌ها برای ایجاد این تعادل است. این امر دولت‌ها را قادر می‌سازد تا اقدامات تقنینی در مورد سرمایه‌گذاری‌های خارجی که در حوزه قضایی آن‌ها برای اهداف منافع عمومی و در چارچوب اصل عدم تبعیض ایجاد شده است، اتخاذ کنند. (Suzanne A. Spears, 2010, 1037) و (Howard Mann, 2002, 6-8) این که حق تقنین از اصل حاکمیت نشأت می‌گیرد، مسلم بوده است با این حال، دامنه اختیار دولت برای تدوین مقررات به دلیل نگرانی‌های زیست محیطی و اجتماعی مبهم است، که اختیار بیشتری را به دولت‌های متعاقد واگذار می‌کند. (Elizabeth Trujillo, 2018, 2735) انعطاف‌پذیری تقنینی در معاهدات سرمایه‌گذاری به طرق مختلف خود را نشان می‌دهد. رویه‌های فعلی نشان می‌دهد که معمولاً دولت‌ها به دو رویکرد اشاره می‌کنند: تنقیح مقررات ماهوی (مانند مواردی که به FET می‌پردازند) و اضافه کردن بندهای استثنای کلی. (Suzanne A. Spears, 2010, 1037) در واقع، رویکرد انعطاف‌پذیری تقنینی کمتر توسط دولت‌ها در برخورد با مسائل مقابله با فساد اعمال می‌شود.

یکی از نمونه‌های تنقیح مقررات ماهوی در زمینه مقابله با فساد، اسلواکی - جمهوری اسلامی ایران (2016) است که دولت‌ها صریحاً موافقت کردند که «حذف رشوه و فساد» می‌تواند یک «هدف عمومی مشروع» برای «توجیه» اقدامات ناسازگار با رفتار ملی و اصل دولت کاملاً الوداد

باشد.^{۱۶} برخی از کشورها مانند برزیل ابزاری از بندهای استثنای کلی را برای رسیدگی به مبارزه با فساد انتخاب می‌کنند و به عنوان مثال بیان می‌کنند که هیچ چیز در توافقنامه نباید دولت‌ها را ملزم کند از سرمایه‌گذاری‌های غیرقانونی محافظت کنند. (Brazil Model BIT, 2015) این نوع بیانیه همچنین می‌تواند به عنوان راهی برای "تحلیل تعهدات سرمایه‌گذار" در نظر گرفته شود.

^{۱۶} ماده ۴- رفتار ملی و رفتار ملل کامله الوداد:

۱- هر طرف متعهد نسبت سرمایه‌گذاران طرف متعهد دیگر و سرمایه‌گذاری‌های آنها رفتاری را اعمال خواهد کرد که در شرایط قابل مقایسه نسبت سرمایه‌گذاران خود و سرمایه‌گذاری‌های آنها در رابطه با مدیریت، اجراء، عملیات، حفظ، استفاده، بهره‌مندی و فروش یا سایر اقسام واگذاری سرمایه‌گذاریها در قلمرو خود نامساعدتر نباشد؛

۲- هر طرف متعهد نسبت به سرمایه‌گذاران طرف متعهد دیگر سرمایه‌گذاری‌های آنها رفتاری را اعمال خواهد کرد که در شرایط قابل مقایسه نسبت به سرمایه‌گذاران هر دولت ثالث یا سرمایه‌گذاری‌های آنها در رابطه با مدیریت، اجراء، عملیات، حفظ، استفاده، بهره‌مندی و فروش یا سایر اقسام واگذاری سرمایه‌گذاری‌ها در قلمرو خود نامساعدتر نباشد؛

۳- برای اطمینان بیشتر، تعیین اینکه آیا یک سرمایه‌گذاری یا یک سرمایه‌گذار از نظر بندهای (۱) و (۲) این ماده در شرایط قابل مقایسه قرار دارد یا ندارد، بر اساس ارزیابی مجموع شرایط مرتبط با سرمایه‌گذار یا سرمایه‌گذاری از جمله موارد زیر انجام خواهد پذیرفت: الف) تأثیر سرمایه‌گذاری بر موارد زیر: ۱- اجتماع محلی که سرمایه‌گذاری در آنجا واقع شده است؛ ۲- محیط زیست، از جمله آثاری که مربوط به اثر فزاینده ناشی از تمام سرمایه‌گذاری‌ها در حدود صلاحیت یک دولت می‌شود؛ ب) ماهیت اقدام از جمله ماهیت، هدف، مدت و مبنای منطقی آن؛ ت) مقرراتی که نسبت به سرمایه‌گذاری‌ها یا سرمایه‌گذاران اعمال می‌گردد؛

۴- اقدام یک طرف متعهد که با سرمایه‌گذاران طرف متعهد دیگر یا سرمایه‌گذاری‌های آنها نامساعدتر از موارد زیر رفتار می‌کند: الف) سرمایه‌گذاران خود یا سرمایه‌گذاری‌های آنها که ناسازگار با بند (۱) این ماده نمی‌باشد؛ یا ب) سرمایه‌گذاران دولت دیگر یا سرمایه‌گذاری‌های آنها که ناسازگار با بند (۲) این ماده نمی‌باشد؛ اگر اقدام مذکور در پرتو هدف عمومی مشروعی که به صراحت یا در واقع بر مبنای تابعیت سرمایه‌گذار یا تابعیت مالک سرمایه‌گذاری نباشد از جمله حمایت از سلامتی، ایمنی، محیط زیست و حقوق کار به رسمیت شناخته داخلی و بین‌المللی یا محو رشوه و فساد توسط یک طرف متعهد وضع یا اجراء شده باشد و ارتباط منطقی با هدف بیان شده داشته باشد.

۵- بند (۲) این ماده در موارد زیر اعمال نمی‌شود: الف) رفتار یک طرف متعهد به موجب هر موافقتنامه دوجانبه یا چندجانبه بین‌المللی که قبل از تاریخ لازم‌الاجراء شدن این موافقتنامه به امضاء رسیده یا لازم‌الاجراء شده است؛ ب) رفتار یک طرف متعهد در نتیجه: ۱- موافقتنامه دوجانبه یا چندجانبه بین‌المللی که تأسیس‌کننده، تقویت‌کننده یا توسعه بخش منطقه آزاد تجاری، اتحادیه گمرکی، بازار مشترک، تعهد به یکپارچه سازی بازار کار یا موافقتنامه مشابه بین‌المللی باشد؛ یا ۲- قرارداد سرمایه‌گذاری که به منظور تشویق سرمایه‌گذار بین‌دولت میزبان و سرمایه‌گذار مزبور منعقد شده؛ یا پ) برای اجتناب از هرگونه تردید، هر یک از مفاد بخش (پ) این موافقتنامه

۶- مفاد بندهای (۱) و (۲) این ماده در موارد زیر اعمال نخواهد شد: الف) تدارکات دولتی؛ و ب) یارانه یا کمک بلاعوض ارائه شده توسط یک طرف متعهد، از جمله وام‌های تضمینی دولت، ضمانت‌ها و بیمه

Agreement Between the Slovak Republic and the Islamic Republic of Iran for the Promotion and Reciprocal Protection of Investments, Iran-Slovak., Jan. 19, 2016, <https://investmentpolicy.uncatad.org/international-investment-agreements/treaty-files/3601/download>.

جذب جریان‌های سرمایه‌گذاری خارجی

مقررات مقابله با فساد می‌تواند با فراهم کردن محیط «عدم تحمل فساد» برای سرمایه‌گذاران خارجی، جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی را تشویق کند. جذب سرمایه‌گذاری خارجی یکی از انگیزه‌های اولیه برای ایجاد رژیم معاهدات سرمایه‌گذاری است که جزء مهمی سیاست توسعه اقتصادی معاصر است. همانطور که در گزارش سرمایه‌گذاری جهانی UNCTAD در سال ۲۰۰۱ اشاره شده است، برای کشورهای درحال توسعه، سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی برای بهبود شرایط کلی زندگی داخلی و رفاه جمعیت بسیار مهم است: هر کشوری، به‌ویژه کشورهای فقیرتر و کم‌صنعتی‌تر، در معرض خطر به حاشیه رانده شدن در برابر پویایی تولید بین‌المللی هستند زیرا نمی‌توانند الزامات جدید را برای جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی با کیفیت بالا برآورده کنند. نیاز به ایجاد ترتیبات جذاب از مزیت‌های مکانی وجود دارد.^{۱۷} (Alex Mills, 2014, 437)

افزایش جریان سرمایه‌گذاری خارجی مزایای مختلفی را به همراه خواهد داشت، از جمله منافع مستقیم و مزایای غیرمستقیم مانند افزایش فرصت‌های شغلی، درآمدهای مالیاتی، ارزش خارجی، انتقال فناوری و غیره. چارچوبی از شیوه‌های مناسب به عنوان ابزاری برای ترویج فعالیت‌های سرمایه‌گذاری و جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی، شامل عناصر استراتژی سازمانی، رسیدگی به پرسش، تسهیل سرمایه‌گذاری، مشوق‌ها، مراقبت‌های پس از آن و فعالیت‌های نظارت و ارزیابی شناسایی شده است. (Henry Loewendahl, 2010) اعمال فاسدی که بین بخش‌های خصوصی و مقامات دولتی انجام می‌شود ممکن است در هر مرحله از فعالیت‌های ترویج سرمایه‌گذاری رخ دهد، مانند تأثیرگذاری بر حکمرانی خوب در فرآیند تسهیل سرمایه‌گذاری و نظارت و ارزیابی. برای اینکه بینیم مقررات مبارزه با فساد چگونه بر جذابیت سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی کشورها تأثیر می‌گذارد، لازم و مهم است که ابتدا به رابطه بین (مقررات مقابله با) فساد و سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی نگاهی بیندازیم. (Prislan & Zandvliet, 2013, 365) رابطه بین فساد و جذابیت سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی برای توضیح ساده نیست. تحقیقات تجربی در این زمینه نتایج متناقضی ارائه می‌دهد. هدف این بخش انجام یک مطالعه تجربی در مورد رابطه بین فساد و جذابیت سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی در کشورها نیست، بلکه به گردآوری ادبیات تجربی مرتبط و ارائه یک تحلیل نظری از اینکه چرا مقررات ضد فساد به سیاست جذب سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی می‌پردازد. (U.T. Isayev, 1998)

اگرچه فساد به طور گسترده در کنوانسیون‌های بین‌المللی به عنوان یک چالش برای حکمرانی خوب، حقوق بشر و اقتصاد شناخته شده است، بحث‌های مداومی در مورد مضر بودن یا مفید بودن فساد برای اقتصاد بین‌المللی وجود دارد. دیدگاه‌هایی وجود دارد که نشان می‌دهد "فساد در کشورهای در حال توسعه لزوماً ضد توسعه نظام‌های اقتصادی و اجتماعی مدرن نیست، زیرا فساد تا حدی حداقل یک کارکرد مفید در جوامع در حال توسعه دارد." (David H. Bayley, 1966, 719) با این حال، مطالعات بیشتر، به ویژه مطالعات اخیر، نشان می‌دهد که رفتارهای فاسد مانع از

¹⁷ (UNCTAD WORLD INVESTMENT REPORT 2001)

توسعه اقتصاد بین‌المللی می‌شود. (Shang-Jin Wei, 1999) فساد به جذابیت سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی آسیب می‌رساند. (Mohsin Habib & Leon Zurawicki, 2002, 303) گزارش اخیر OECD (سازمان همکاری و توسعه اقتصادی) همچنین نشان می‌دهد که طرف‌های متعاقد کنوانسیون مبارزه با فساد OECD شاهد میزان مشخصی از FDI (سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی) در زمان افزایش فساد خواهند بود.^{۱۸} مطالعه اخیر دیگری که ۱۴۲ کشور را از دوره ۲۰۱۴-۱۹۹۴ مورد بررسی قرار داد، به این نتیجه رسید که فقدان فساد هم تأثیر مثبت و معنی‌داری بر نرخ رشد تولید ناخالص داخلی سرانه واقعی دارد و هم نسبت سرمایه‌گذاری را افزایش می‌دهد. (Andrzej Cieślak & Łukasz Goczek, 2018, 323) همچنین استدلال می‌شود که «فساد به طور کلی بر جذابیت سرمایه‌گذاری کشور تأثیر می‌گذارد، اما عامل اصلی تأثیرگذار بر جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی نیست. (Ayshan Gasanova et al, 2017, 1836) علاوه بر این، ممکن است یک "تأثیر منفی به دلیل تفاوت در سطوح فساد بین کشورهای مبدا و میزبان وجود داشته باشد. (Habib & Zurawicki, 2002, 303) یک شرط مقابله با فساد در موافقتنامه‌ها ناشی از اجماع ایجاد شده، توسط هر دو طرف است. چنین مقرراتی نه تنها دولت‌های عضو را موظف می‌کند تا شیوه‌های مقابله با فساد در سرمایه‌گذاری بین‌المللی را انجام دهند، بلکه تضمین می‌کنند که استانداردهای اعمال شده در سطح داخلی بین یک دولت عضو و دولت دیگر سازگار است. علاوه بر این، قراردادهای سرمایه‌گذاری احتمالاً توسط دولت‌های مستقل - به‌ویژه کشورهای در حال توسعه - منعقد می‌شوند تا جریان سرمایه‌گذاری را افزایش دهند و «به دولت‌هایی که میزبان سرمایه‌های خارجی هستند اجازه دهند سرمایه‌گذاران را متقاعد کنند که واقعی هستند». (Yoram Z. Haftel, 2010, 348) تئوری‌های BIT پیشنهاد می‌کنند که دولت‌ها باید اراده خود را برای «ایجاد و حفظ فضای سرمایه‌گذاری باثبات و مطلوب» نشان دهند و راه‌حل‌های جایگزین اختلاف را به سرمایه‌گذاران ارائه دهند تا جریان سرمایه‌گذاری بیشتری را جذب کنند. (Rodrigo Polanco Lazo et al, 2018, 703) یکپارچگی و حاکمیت دولت نیز عامل مهمی است که سرمایه‌گذار معقول در آن نقش داشته باشد. از این نظر، گنجاندن مقررات مقابله با فساد به عنوان بازتابی از تعهدات یک دولت در اتخاذ اقدامات ضد فساد برای اطمینان از محیط سرمایه‌گذاری مطلوب، به جذابیت FDI (سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی) این دولت کمک خواهد کرد. (Jason Webb Yackee, 2014, 531)

¹⁸ Adrian Blundell-Wignall & Caroline Roulet, 2017, 21

نتیجه‌گیری

موضوعات پیرامون مدعی فساد در داوری بین‌المللی توجه زیادی را در بین شاغلین و دانشگاهیان به خود جلب کرده است. با این حال، توسعه مقررات مقابله با فساد در معاهدات سرمایه‌گذاری بین‌المللی مورد بررسی قرار نگرفته است. این مقاله با بررسی نیروهای محرکه و اهداف اصلی آن‌ها، بررسی منحصر به فرد و به موقع مقررات موجود مقابله با فساد را ارائه می‌دهد.

اولاً؛ از جمله مقرراتی که مسائل مربوط به فساد را تنظیم می‌کند، تا حدی به دادگاه‌های سرمایه‌گذار-دولت در رسیدگی به مدعی فساد کمک می‌کند. تا کنون، دیوان‌های ISA به تعداد زیادی از پرونده‌ها رسیدگی کرده‌اند که در آن دعاوی فساد مطرح شده است، اما رویه قضایی فعلی از نظر عواقب قانونی یک عمل فاسد مثبت و استانداردهای شواهدی که در نهایت استفاده شده است نیز انتقادهای فزاینده‌ای را برانگیخته است. یکی از دلایل در این واقعیت نهفته است که هیچ یک از آن‌ها به مقررات مقابله با فساد اشاره نکرده بودند، زیرا این معاهدات قابل اجرا حاوی هیچ بند روشن یا خاصی برای مقابله با فساد نیستند. از این نظر، درج مقررات مقابله با فساد در IIA می‌تواند ابزارهای عملی برای داوری بین‌المللی ارائه دهد.

ثانیاً؛ مقررات مقابله با فساد به طور مداوم به عنوان یکی از اجزای مهم برای تحقق اهداف توسعه پایدار در نسل‌های جدید IIA شناخته شده است. ماده‌ای در مورد مقابله با فساد می‌تواند سرمایه‌گذاران یا دولت‌ها یا هر دو را هدف قرار دهد و طرف‌های مربوطه را ملزم به پیشگیری و مقابله با فساد با استفاده از اقدامات مؤثر کند. با توجه به اینکه مبارزه با فساد یک جنبه حیاتی از حاکمیت شرکتی است، ملاحظات مقابله با فساد نیز می‌تواند در قالب اشکال CSR با معرفی استانداردهای خاصی در قوانین داخلی ارائه شود.

ثالثاً؛ مقررات مقابله با فساد نیز می‌تواند به ایجاد توازن بین منافع سرمایه‌گذاران خارجی و کشورهای میزبان کمک کند. تعادل مورد انتظار تحت اصلاح IIA را می‌توان از طریق چشم انداز سرمایه‌گذار به دست آورد و تعهداتی را بر سرمایه‌گذاران برای ترویج سرمایه‌گذاری مسئولانه تحمیل کرد. در عمل، مقرراتی که سرمایه‌گذاری‌های مسئولانه و عاری از فساد را تقویت می‌کنند، بخش نسبتاً بزرگی از کل مقررات مقابله با فساد موجود را تشکیل می‌دهند. از سوی دیگر، حفاظت از اختیارات تقنینی دولت در زمینه مقابله با فساد یکی دیگر از راه‌های موجود برای دولت‌ها برای ایجاد این تعادل است. ما می‌توانیم معاهدات خاصی را مشاهده کنیم که در آن کشورها یک فضای تقنینی در موضوعات مربوط به رشوه و فساد ایجاد و حفظ کرده‌اند.

نهایتاً؛ مقررات مقابله با فساد نیز ممکن است جریان سرمایه‌گذاری مستقیم خارجی را تشویق کند. دولت‌هایی که مایل به ترویج محیط شفاف‌تر هستند، احتمالاً برای سرمایه‌گذاران خارجی جذاب‌تر خواهند بود. گنجاندن مقررات مقابله با فساد به عنوان بازتابی از تعهدات یک دولت در انجام اقدامات مقابله فساد برای اطمینان از محیط سرمایه‌گذاری مطلوب، به جذابیت FDI این کشور کمک می‌کند.

با توجه به موارد فوق، به دولت‌ها توصیه می‌شود ملاحظات مقابله با فساد را به عنوان ابزاری برای مبارزه و از بین بردن آن از طریق قوانین سرمایه‌گذاری بین‌المللی، در شیوه‌های آینده IIA درج کنند. این امر به ویژه برای کشورهای آسیایی در فرآیند شکل دادن به یک منطقه‌گرایی جدید آسیایی مهم است. (PASHA L. HSIEH, 2021) ظاهراً، فساد در بسیاری از کشورهای منطقه آسیا با وجود پیشرفت‌های جزئی در سال‌های گذشته همچنان قوی است. شرکت‌های آسیایی و حتی دولت‌ها در برابر دادگاه‌ها و دادگاه‌های بین‌المللی ادعا می‌کردند که در تجارت فراملی اقدامات فاسدانه انجام داده‌اند. در سطح قانونگذاری، بر خلاف مناطق آفریقا، اروپا و آمریکا، فقدان یک کنوانسیون منطقه‌ای در مورد مقابله با فساد مؤثر در زمینه آسیایی وجود دارد. کشورهای آسیایی در حالی که عمدتاً بر UNCAC (دفتر مقابله با مواد مخدر و جرم سازمان ملل متحد) تکیه دارند، در اجرای این کنوانسیون جهانی با چالش‌ها و مشکلات مختلفی به درجات مختلف مواجه شده‌اند. با این حال، رژیم معاهده سرمایه‌گذاری بین‌المللی این پتانسیل را دارد که به عنوان یک کانال مؤثر برای کشورهای آسیایی برای اصلاح تصویر خود، گسترش حضور خود در جریان‌های سرمایه‌گذاری، کمک به اصلاحات IIA و در نهایت منطقه‌گرایی جدید آسیایی عمل کند. شایان ذکر است، ژاپن و سنگاپور، همراه با سایر کشورهای آسیایی در CPTPP، تعهدات محکمی در مورد ارتقای استانداردهای ضد فساد در توافقنامه‌های سرمایه‌گذاری و تجاری خود داده‌اند که لازم است سایر دولت‌ها مانند ایران نیز اقداماتی را انجام دهند.

منابع و مراجع

- CHI, MANJIAO (2018), INTEGRATING SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN INTERNATIONAL INVESTMENT LAW: NORMATIVE INCOMPATIBILITY, SYSTEM INTEGRATION AND GOVERNANCE IMPLICATIONS.
- DOLZER, RUDOLF & CHRISTOPH SCHREUER (2012), PRINCIPLES OF INTERNATIONAL INVESTMENT LAW, 2d ed.
- HSIEH, PASHA L. (2021), NEW ASIAN REGIONALISM IN INTERNATIONAL ECONOMIC LAW.
- LLAMZON, ALOYSIUS P. (2014), CORRUPTION IN INTERNATIONAL INVESTMENT ARBITRATION.
- MARCOUX, JEAN-MICHEL (2019), INTERNATIONAL INVESTMENT LAW AND GLOBALIZATION: FOREIGN INVESTMENT, RESPONSIBILITIES AND INTERGOVERNMENTAL ORGANIZATIONS.
- NEWCOMBE, ANDREW & LLUÍS PARADELL (2009), LAW AND PRACTICE OF INVESTMENT TREATIES: STANDARDS OF TREATMENT.
- ORGANISATION FOR ECONOMIC COOPERATION AND DEVELOPMENT (2011), GUIDELINES FOR MULTINATIONAL ENTERPRISES.
- SCHREUER, CHRISTOPH ET AL. (2009), THE ICSID CONVENTION: A COMMENTARY, 2d ed.
- SORNARAJAH, M. (2017), THE INTERNATIONAL LAW ON FOREIGN INVESTMENT, 4th ed.
- SUBEDI, SURYAP. (2016), INTERNATIONAL INVESTMENT LAW RECONCILING POLICY AND PRINCIPLE, 3d ed.
- Baizeau, Domitille & Tessa Hayes (2017), The Arbitral Tribunal's Duty and Power to Address Corruption Sua Sponte, in INTERNATIONAL ARBITRATION AND THE RULE OF LAW: CONTRIBUTION AND CONFORMITY 225 (Andrea Menaker ed.).
- Bayley, David H. (1966), The Effects of Corruption in a Developing Nation, 19(4) THE WESTERN POLITICAL QUARTERLY 719.
- Bernardini, Piero, (2017), Reforming Investor-State Dispute Settlement: The Need to Balance Both Parties' Interests, 32(1) ICSID REVIEW 38.
- Bjorklund, Andrea K. (2019), Sustainable Development and International Investment Law, in RESEARCH HANDBOOK ON ENVIRONMENT AND INVESTMENT LAW 38 (Kate Miles ed.).
- Brower, Charles N. & Jawad Ahmad (2018), The State's Corruption Defence, Prosecutorial Efforts, and Anti-Corruption Norms in Investment Treaty Arbitration, in ARBITRATION UNDER INTERNATIONAL INVESTMENT AGREEMENTS: A GUIDE TO THE KEY ISSUES 455, 2d ed. (Katia Yannaca-Small ed.).
- Brown, Chester & Domenico Cucinotta (2019), Treatment Standards in Environment-Related Investor-State Disputes, in RESEARCH HANDBOOK ON ENVIRONMENT AND INVESTMENT LAW 175 (Kate Miles ed.).
- Cai, Congyan (2009), China-US BIT Negotiations and the Future of Investment Treaty Regime: A Grand Bilateral Bargain with Multilateral Implications, 12(2) JOURNAL OF INTERNATIONAL ECONOMIC LAW 457.

- Chi, Manjiao (2015), The 'Greenization' of Chinese Bits: An Empirical Study of the Environmental Provisions in Chinese Bits and Its Implications for China's Future Bit-Making, 18(3) JOURNAL OF INTERNATIONAL ECONOMIC LAW 511.
- Christofi, Despina (2021), The Relationship Between Allegations of Economic Crimes in Foreign Investments and the Adjudicative Power of Investor-State Tribunals, 36(1) ICSID REVIEW 129.
- Cieślak, Andrzej & Łukasz Goczek (2018), Control of Corruption, International Investment, and Economic Growth — Evidence from Panel Data, 103 WORLD DEVELOPMENT 323.
- Coşar, Utku (2015), Claims of Corruption in Investment Treaty Arbitration: Proof, Legal Consequences and Sanctions, in LEGITIMACY: MYTHS, REALITIES, CHALLENGES 531 (Albert Jan van den Berg ed.).
- Crook, John R. (2015), Remedies for Corruption, 9(3) WORLD ARBITRATION AND MEDIATION REVIEW 303.
- Faruque, Abdullah Al (2010), Mapping the Relationship Between Investment Protection and Human Rights, 11(4) THE JOURNAL OF WORLD INVESTMENT & TRADE 539.
- Fortier, L. Yves (2015), Arbitrators, Corruption, and the Poetic Experience: 'When Power Corrupts, Poetry Cleanse', 31(3) ARBITRATION INTERNATIONAL 367.
- Garcia, Frank J. et al. (2015), Reforming the International Investment Regime: Lessons from International Trade Law, 18(4) JOURNAL OF INTERNATIONAL ECONOMIC LAW 861.
- Gasanova, Ayshan et al. (2017), The Assessment of Corruption Impact on the Inflow of Foreign Direct Investment, 1836(1) AIP CONFERENCE PROCEEDINGS 020011-1.
- Gehring, Markus W. & Avidan Kent (2012), Sustainable Development and IIAs: From Objective to Practice, in IMPROVING INTERNATIONAL INVESTMENT AGREEMENTS 284 (Armand De Mestral & Céline Lévesque eds.).
- Gordon, Kathryn (2008), International Investment Agreements: A Survey of Environmental, Labour and Anti-Corruption Issues, in INTERNATIONAL INVESTMENT LAW: UNDERSTANDING CONCEPTS AND TRACKING INNOVATIONS 135 (Organisation for Economic Co-operation and Development ed.).
- Guntrip, Edward (2011), Labour Standards, the Environment and US Model BIT Practice: Where to Next?, 12(1) THE JOURNAL OF WORLD INVESTMENT & TRADE 101.
- Habib, Mohsin & Leon Zurawicki (2002), Corruption and Foreign Direct Investment, 33(2) JOURNAL OF INTERNATIONAL BUSINESS STUDIES 291.
- Haftel, Yoram Z. (2010), Ratification Counts: US Investment Treaties and FDI Flows into Developing Countries, 17(2) REVIEW OF INTERNATIONAL POLITICAL ECONOMY 348.
- Henckels, Caroline (2014), Balancing Investment Protection and Sustainable Development in Investor-State Arbitration: The Role of Deference, in YEARBOOK ON INTERNATIONAL INVESTMENT LAW AND POLICY 2012-2013, at 305 (Andrea Bjorklund ed.).
- Hindelang, Steffen & Markus Krajewski (2016), Towards a More Comprehensive Approach in International Investment Law, in SHIFTING PARADIGMS IN INTERNATIONAL INVESTMENT LAW: MORE BALANCED, LESS ISOLATED, INCREASINGLY DIVERSIFIED 1 (Steffen Hindelang & Markus Krajewski eds.).

- Kryvoi, Yarik (2018), Economic Crimes in International Investment Law, 67(3) INTERNATIONAL & COMPARATIVE LAW QUARTERLY 577.
- Lazo, Rodrigo Polanco et al. (2018), Missing Investment Treaties, 21(3) JOURNAL OF INTERNATIONAL ECONOMIC LAW 703.
- Low, Lucinda A. (2019), Dealing with Allegations of Corruption in International Arbitration, 113 AJIL UNBOUND 341.
- Mauro, Paolo (1995), Corruption and Growth, 110(3) QUARTERLY JOURNAL OF ECONOMICS 681.
- Mayeda, Graham (2011), Sustainable International Investment Agreements: Challenges and Solutions for Developing Countries, in SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN WORLD INVESTMENT LAW 539.
- Mills, Alex (2014), The Balancing (and Unbalancing?) of Interests in International Investment Law and Arbitration, in THE FOUNDATIONS OF INTERNATIONAL INVESTMENT LAW: BRINGING THEORY INTO PRACTICE 437 (Zachary Douglas et al. eds.).
- Mückenberger, Ulrich (2015), Can International Investment Agreements Support Labour Standards?, in LONG-TERM INVESTMENT AND THE SUSTAINABLE COMPANY: A STAKEHOLDER PERSPECTIVE VOL. III 177 (Sigurt Vitols ed.).
- Newcombe, Andrew (2007), Sustainable Development and Investment Treaty Law, 8(3) THE JOURNAL OF WORLD INVESTMENT & TRADE 357.
- Nowrot, Karsten (2014), How to Include Environmental Protection, Human Rights and Sustainability in International Investment Law?, 15(3-4) THE JOURNAL OF WORLD INVESTMENT & TRADE 612.
- Prislan, Vid & Ruben Zandvliet (2014), Labor Provisions in International Investment Agreements: Prospects for Sustainable Development, in YEARBOOK ON INTERNATIONAL INVESTMENT LAW AND POLICY 2012- 2013, 357 (Andrea Bjorklund ed.).
- Prislan, Vid & Ruben Zandvliet (2015), Mainstreaming Sustainable Development into International Investment Agreements: What Role for Labor Provisions?, in INTERNATIONAL INVESTMENT LAW AND DEVELOPMENT: BRIDGING THE GAP 390 (Stephan W Schill et al. eds.).
- Segger, Marie-Claire Cordonier & Andrew Newcombe (2011), An Integrated Agenda for Sustainable Development in International Investment Law, in SUSTAINABLE DEVELOPMENT IN WORLD INVESTMENT LAW 99 (Marie-Claire Cordonier Segger et al. eds.).
- Sheffer, Megan Wells (2011), Bilateral Investment Treaties: A Friend or Foe to Human Rights?, 39(3) DENVER JOURNAL OF INTERNATIONAL LAW & POLICY 483.
- Spears, Suzanne A. (2010), The Quest for Policy Space in a New Generation of International Investment Agreements, 13(4) JOURNAL OF INTERNATIONAL ECONOMIC LAW 1037.
- Tienhaara, Kyla (2011), Regulatory Chill and the Threat of Arbitration: A View from Political Science, in EVOLUTION IN INVESTMENT TREATY LAW AND ARBITRATION 606 (Chester Brown & Kate Miles eds.).
- Trujillo, Elizabeth (2018), Balancing Sustainability, the Right to Regulate, and the Need for Investor Protection: Lessons from the Trade Regime, 59(8) BOSTON COLLEGE LAW REVIEW 2735.

Woo, Jung-Yeop (2010), The Impact of Corruption on a Country's FDI Attractiveness: A Panel Data Analysis, 1984-2004, 17(2) JOURNAL OF INTERNATIONAL & AREA STUDIES 71.

Yackee, Jason Webb (2015), Do Investment Promotion Agencies Promote Bilateral Investment Treaties, in YEARBOOK ON INTERNATIONAL INVESTMENT LAW AND POLICY 2013-2014 529 (Andrea K. Bjorklunded.).

Yan, Yueming (2019), A Comprehensive Chapter on Anti-Corruption in the China-EU CAI: A Progressive or an Unnecessary Step?, in CHINA, THE EU AND INTERNATIONAL INVESTMENT LAW: REFORMING INVESTOR- STATE DISPUTE SETTLEMENT ch. 17 (Yuwen Li et al. eds.).

Yan, Yueming (2020), Anti-Corruption Provisions in International Investment Agreements: Investor Obligations, Sustainability Considerations, and Symmetric Balance, 23(4) JOURNAL OF INTERNATIONAL ECONOMIC LAW 989.

Yan, Yueming (2021), References to International Anti-Corruption Conventions in International Investment Arbitration and International Investment Agreements, in THE TRANSNATIONALIZATION OF ANTI- CORRUPTION LAW 447 (Régis Bismuth et al. eds.).

Zeng, Huaqun (2014), Balance, Sustainable Development, and Integration: Innovative Path for BIT Practice, 17(2) JOURNAL OF INTERNATIONAL ECONOMIC LAW 299.

Agreement Between Japan and the Republic of Armenia for the Liberalisation, Promotion and Protection of Investment, Armenia-Japan, February 14, 2018,

Agreement Between Japan and the United Arab Emirates for the Promotion and Protection of Investment, JUS MUNDI, 18-monday-30th-april-2018.

Agreement Between the Argentine Republic and Japan for the Promotion and Protection of Investment, EDIT,

Agreement Between the Kingdom of Morocco and Japan for the Promotion and Protection of Investment, Japan-Morocco, August 1, 2020,

Agreement Between the Slovak Republic and the Islamic Republic of Iran for the Promotion and Reciprocal Protection of Investments, Iran- Slovakia, January 19, 2016,

Convention on the Settlement of Investment Disputes Between States and Nationals of Other States, March 18, 1965, 575 U.N.T.S 159 (entered into force October 14, 1966).

Report of the World Summit on Sustainable Development, U.N. Doc.A/CONF.199/20 (August 26-September 4, 2002).

U.N. Conference on Environment and Development, Rio Declaration on Environment and Development, U.N. Doc. A/CONF.151/26(Vol. I), annex 1 (August 12, 1992).

U.N. Secretary-General, Report of the World Commission on Environment and Development: Our Common Future, U.N. Doc. A/42/427 (August 4, 1987).

UNITED NATIONS (2003), MONTERREY CONSENSUS OF THE INTERNATIONAL CONFERENCE ON FINANCING FOR DEVELOPMENT

UNITED NATIONS CONFERENCE ON TRADE AND DEVELOPMENT (2001), WORLD INVESTMENT REPORT 2001: PROMOTING LINKAGES, U.N. Sales No. E.01.II.D.

UNITED NATIONS CONFERENCE ON TRADE AND DEVELOPMENT (2012), WORLD INVESTMENT REPORT 2012: TOWARDS A NEW GENERATION OF INVESTMENT POLICIES, U.N. Sales No. E.12.II. D.3.

UNITED NATIONS CONFERENCE ON TRADE AND DEVELOPMENT (2015),
INVESTMENT POLICY FRAMEWORK FOR SUSTAINABLE DEVELOPMENT,

UNITED NATIONS CONFERENCE ON TRADE AND DEVELOPMENT (2016),
WORLD INVESTMENT REPORT 2016: INVESTOR NATIONALITY: POLICY
CHALLENGES, U.N. Sales No. E.16.II.D.4.

UNITED NATIONS CONFERENCE ON TRADE AND DEVELOPMENT (2017),
WORLD INVESTMENT REPORT 2017: INVESTMENT AND THE DIGITAL
ECONOMY, U.N. Sales No. E.17.II.D.3.

UNITED NATIONS CONFERENCE ON TRADE AND DEVELOPMENT (2018),
UNCTAD'S REFORM PACKAGE FOR THE INTERNATIONAL INVESTMENT
REGIME,

UNITED NATIONS CONFERENCE ON TRADE AND DEVELOPMENT (2018),
WORLD INVESTMENT REPORT 2018: INVESTMENT AND NEW INDUSTRIAL
POLICIES, U.N. Sales No. E.18.II. D.4.

UNITED NATIONS CONFERENCE ON TRADE AND DEVELOPMENT (2019),
WORLD INVESTMENT REPORT 2019: SPECIAL ECONOMIC ZONES, U.N.
Sales No. E.19.II.D.12.